

Ifjusági hetilap.

Megjelenik
minden vasárnap
 egy nyomtatott lapon
 színes borítékkal,
 és havonként egy képpel.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. Kalocsa Roza.

Szerkesztői szállás :
papnővelde-uteza 7 sz.
 (hova a kéziratok és előfizetési
 pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek :

Egész évre 6 ft. — kr.
 Félévre 3 „ — „
 Negyedévre 1 „ 50 kr.

Pusztul az ősi lak. . . .

Pusztul az ősi lak, rommá lett már félig ;
 Egykor szép termén bús szél süvölt végig
 Omlanak falai, roskadt a tetője ;
 Kertje és udvara gyommal van benöve.

Még pár évtíz előtt — tehát nem oly régen —
 Nem volt ily uri lak messze e vidéken,
 De az agg-háziur elköltözött oda,
 A homán vissza, még senki sem jött soha.

Egyetlen fia volt, — akasztófán halt meg.
 Nem volt gonosztévő, ne ijedjete meg.
 Elnyomott honának szent jogait védve,
 Esett az ellenség hóhéri — kezébe.

Vele a családnak kihall régi fája,
 S ő vala a fának, utolsó virága.
 S a vagyont, mit véren szereztek ősei
 Feldúlták egy vad nép bősziült tömegei.

Átkos működése rabló kezeiknek.
 Mindenütt meglátszik, bármerre tekintek.
 Mert a mit magukkal nem czipelhettek el ;
 Össze rombolák azt vandáli kezekkel.

S az urnó ? kérditek, — súlyos beteggé lett
 Őt is áldozatul szemelte a végzet ;
 Fia elvesztése a bús nehéz idők.
 Sirba dönték, a már amugy is gyöngö nőt.

Hogyha utam olykor e gyász lakhoz vezet
 Elmerengek búsán a zord multak felett.
 S a kihalt családéri, mely egykor itt lakott
 Résztvételjes, forró könyűket hullatok.

Feledjük a multat, kedves rokonópek !
 Legyünk mi ezután szerető testvérek.
 Szeressük a hazát, míg csak szíyük dobog
 Mi csak egytetértve lehetünk boldogok !

VÉRKEI LASZLÓ

Egy remetelak a Kárpátokban.

K. Jolának és T. Irmának *)

— Csak bátran lépj előre ösém, mondja egy szürke zarándok egy őt tétovázva követő ifjunak.

— Iparkodom bátyám, viszonzá emez újra megfogva az imént eleresztett kezét vezetőjének, de nem nagyon lehet, itt talán még madár sem jár, hogyan kívánja hát, hogy én szegény vak, bátran lépjek elő, e mellett már nagyon ki is fáradtam.

És csakugyan a két utas nagyon kimerült is volt, de nem is esoda vadon fenyő erdőkön utat törve, legalább is 809 lábnyi magaslaton haladtak, mindig figyelve a legkisebb zörejre is, mint aki fél emberarczot megpillantani.

Végre egy kis tisztásba hatoltak ki.

— Ah! hangzék az idősebb ajakáról a mint kibukkantak a sűrüből.

— Tán valaki jó! sugta az ifju összerezelve, mialatt hirtelen fejére huzta szinte zarándok öltözetének csuklyáját.

— Nem jön senki sem, felelé az idősebb, hanem itt a természet valóban rendkívüli, bár vad szépsége hatott ennyire meg. Oh ha láthatnád ezt ösém!.... Itten csakugyan közelebb van hozzánk az Isten, vagy a mi lelkünk emelkedik hozzá feljebb.

Az ifju busan hajtá le fejét, de nem szólt.

— No képzeljen magának egy hegygerinczet, a mire épen felhatoltunk, és hol még egy két nagyobb darab kő pihenésre is ajánlkozik.

— Messze van még utunk célja? kérdé türelmetlenül a vak ifju, mialatt inkább leroskadt, mint leült, egy mellette álló széles kődarabra.

— A leírás után e hegy gerinczről még lefele kell haladnunk de csak mászva, töretlen uton a völgybe, ottan kell felkeresnünk a remetelakot, hol Othmár vár reánk.

Az ifju csügedten ült, míg az idősebb zarándok bő felső öltönyét szét bontá és tarisznyát akasztott le nyakából, honnan emivalót és elég öblös kulacsot keresett elő.

Különös, a zarándok ruha alatt bíbor piros öltöny tűnik elé, sőt a nap sugara a zarándok mellén függő értékes aranykeresztbe ütközik.... Ez talán érdekel bennünket, méltassuk e két utast bővebben figyelmünkre, míg ők esznek s csak azután halgassuk ki beszédüket.

Az idősebb zarándok mintegy 50 éves, kissé kövér, középtermetű, erőteljes, izmos ember, de arczkifejezése okos, szemei gondolkodást, élesen fürkésző tekintetűk, emberismeretet árul el; bár most e kifejezés a teljes pompájában előtte elterülő, viruló természet által enyhítve van.

*) Itt az ígért kárpáti utazás Jolán, és te Irma talán kedvesen emlékezel vissza ez ismert vidékekre.

A második zarándok alig 20 évesnek látszik. Feltűnően szép termete, magas, hajlékony, melynek rugékonyságát a pár perc znyi pihenés és étkezés teljesen visszaadta, arcvonásai bár erőssek, de teljesen szabályosak. Gyönyörű márványsima nagy homloka, a még akkor oly friss emlékezetben élt, László király erélyességére emlékeztet, míg arcának alsó része, majdnem nőies, gyöngéd, jó-ságos kifejezésű . . . olyan mint a minőnek az áldott jó Géza királyt rajzolták. Ah, de e gyönyörű arcból hiányzik a lélek, a szem, hiában e szép, bársonyszerű, fehér, piros arczbőr, hiában a selymes kis fekete bajusz, szakál, e férfiekesség . . . olyan fájdalomrészvétet kelt az emberben az a két örökké csukott szem ez arczon, mely az alvó mozdulatlanságával sem bír, hanem az egész olyan tétovázó, kételkedő kifejezéssel bír.

— Minő hűvös van itt, daczára augusztus hó napsugarainak szólal fel az ifju néhány percnyi hallgatás után.

— Ez attól van fiam, hogy igen magasán vagyunk, lásd itt még minden a tavasz jellegét hordja magán, pedig az alföldön már régen learattak. Hol a sziklákon egy-egy kis föld ragadt, ott meg a legszebb tavaszi gyep terület teljesen elütő, a kékes fekete, néhol sárgás szikla daraboktól, mi gyönyörű látványt nyújt.

— Mi okozza itt azt a folytonos zuhogást?

— Lábaidnál roppant mélységben, lenn a völgy fenekén folyó patak, mely még leér, hat—nyolcz vizesést is képez, ezek egyike oly nagy, hogy talán hat, hét öles is lehet. Fehér habot ver esésében, mely a völgyből felnyuló óriási sötétzöld fenyvek között csil lámlik fel. De oly meredek és mély e völgy, hogy amott a magaslaton még elég széles patak, odalent már csak kis keskeny szalagnak látszik és csak imitt, amott tűnik elé a sziklák között.

Az idősb zarándok a megmaradt eleséget újra berakta gondosan a tarisznyába, mialatt látva, hogy utitársa figyelemmel hallgatja leírását folytatá:

— Itt előttünk jobbkérről nagy síkság terület, a háttérben távolról kéklő hegyekkel körülkerítve, mint egy roppant nagy udvar. Itt ott fálvak látszanak elszórva, majd emitt sátrak, de nem tudom miféle nép tanyáz benne, messze van, sok nyáj, gulya legel mindenfelé. Emitt a hátunk megett velünk egy irányban meglehetősen nagy téren — épen hegytetőn — szép gyöngye, virágos gyep van. Tarka, barka tavaszi pillangók, méhek röpködnek fölötte. Balra itt valóban különös remek csoportozatban a Kárpát-hegység legmagasabb csucesai vannak egy rakáson, komoly nagyszerűségben, teljesen kopár sziklák, hol már nem tenyész semmi, legfeljebb egy két zugában látható örök hó; e hegyek nagyszerű csodái és emlékoszlopai azon roppant erőnek, mi a föld alakulásánál, a föld gyomrából kitolta. Isten csodás teremtő ereje látszik meg ez

óriásokon ép úgy, mint a kis mosolygó nefelejts levelkém amott a patak szélén, és a mezőn repkedő pillangó hímcs szárnyaeskáján.

— Köszönöm a tájleirást atyám, mond az ifju kissé türelmetlenül, de minket nem e táj elragadó szépsége esalt ide, hanem mi bujdosók vagyunk, nem rég Pécsváradra, most onnan e hegyek közé vándoroltunk, kíséret nélkül, s többnyire éjjel és még kérdezni, szólni sem engedték, mond meg hát, mi ennek oka?

— Ez kissé hosszú lesz Béla, viszonzá az idősb zarándok, de ám legyen, a nap még jól fenn van, itt e magas hegyen senki sem hallgathat ki bennünket. Én magam is örülök, hogy végre szabadon beszélhetek veled e dolgról. Különben még pihenhetünk is kissé, Othmár is csak este vár bennünket lent a remetelakban. Halld tehát:

— Mikor te még igen kicsiny gyermek voltál, Kálmán király uralkodása alatt nagyon boldog volt az ország, mert királya vitéz, tudományos és különösen igazságszerető ember volt, ezt én vallom be róla, pedig én halálos ellensége voltam, mert a keresztes hadmenet alkalmával, kezem alatt néhány martalócz nem fogadott szót, hanem rabolt, engemet is halállal fenyegetett és száműzött. És csak Álmos herczeg, ki akkor horváthországi fejedelemmé lett, fogadott kegyébe; Pál egyszerű név alatt mentem a pécsvárad kolostor szerzetesei közé, hol idővel zárdafőnök, majd püspökké lettem megválasztva.

Tehát boldog az ország, de annál boldogtalanabb volt szerencsétlen királya! Első nejétől derék szép fia volt, de özvegyen maradván, második házasságra lépett, neje a szép Predslava, hogy teljesen egyedül birjon a királyra befolyást, kezdte Kálmánt a derék, jeles tehetségű gyermektől eltávolítani. Kálmánnal ez könnyen is ment, mert imádta nejét. Azonban Álmos herczeg nagyra-vágyása nem elégedett meg Horváthországgal, erővel király akart lenni és többször életére tört Kálmánnak, Álmos megveretése után, mindig bocsánatot kért, mindig kibékült Kálmán, Álmos mindig javulást ígért s mindig megszegte; mennyit óvtam, mennyit kértem a nyugalomra! Ah! de mondja az ember a Dunának, folyjon visszafelé, lehetett e tűzvérű büszke férfinak akkor még tanácsot adni?

— Szegény atyám! sóhajtott fel az ifju.

— Bizony szegény atyád Béla, mert lásd Kálmánnak is türelme szakadt végre és egyszer a mint neje is tökéletesen szerencsétlenné tette, Álmos is bosszantotta kiszuratta atyádnak s neked is szemeiteket.

— Én megbocsátottam neki magamért, bár ő is megbocsátotta volna atyámnak ellene vétkezését.

Kalocsa Róza.

(Folytatása követk.)

A szegény takács.

Elbeszélés.

Egy város és országuttól távol eső falucskában egy szegény de jámbor és becsületes takács lakott. Neje Mária szint oly jámbor mint ő hiven segítő mesterségénél szorgalmas volt kora reggeltől késő estig s még sem volt ezen jó embereknek gyakran egész heteken által több eledelük mint főtt burgonya sóval; de azért ők boldogul éltek, mert szereték egymást és jó lelkiismeretük volt. A jó Isten őket három szép reményteljes gyermekkel ajándékozta meg, kiket nagy gonddal neveltek. Janó a legidősbbit a városban iskolában járt már, a piros pozskás arczu Erzsike mennyire gyöngye erejéből kitelt anyját a háznál segíteni iparkodott. A legkisebb, Károly szinte jó kis gyermek volt, de mivel még nem tartozik a fogyasztó személyekhez — mert csak egy éves nem sokat nevezhetünk meg róla. Ezen öt személy oly szép barátságos családot képezett, hogy a ki néha hozzájuk véletlenül bevetődött, oly jól találta magát körükben, miszerint nem szívesen váltak el tőlök.

Egy kellemes június este, a nap utolsó sugarai a föld lakóitól bucsut venni készültek midőn a takács szép és jámbor nejét az egyszerű estebéd elkészítésével foglalkozni látjuk. Különbösen nyájas és barátságos vonásain most vegyülete a komolyság és bűnnek derengett, mivel kedves Erzsijétől kellett holnap elválnia, kit egy városban lakó jó módú urhölgy örökbe fogadott, és a gondos anya — bár mennyire fájt neki — kötelességének tartó ezen áldozatot hozni mivel leánya sorsát, mint szegény asszony nem biztosíthatá jobban, mintha e jó urhölgynek átengedé.

Mielőtt tehát tőle elválnának néhány jó barátjokkal megakarták ülni a bucsulakomát, miért is az egyszerű burgonyát most jó ízű lud-pecsenye másszor sohasem látott csemege a tiszta folyami vizet fenséges bor pótlá, melyet Janó kereszt apja az öreg Szentesy ezen vacsorához küldött. A takács éppen a városban a vendégeket estére meghivandó volt, midőn Mária a terebélyes hársfa alatt, — mely szerény kis hajlékuk előtt terjeszté ki lombdus ágait, éppen az asztalt rendezé el. Mély gondolatokba volt merülve, melyekből egyszerre közeledő lépések zavarák fel. Feltekint és egy tisztességesen öltözött, komoly tekintetű férfit lát feléje közeledni, midőn teljesen meggyőződött arról, hogy házába szándékozik, letevő a kezében lévő tálat, azon asztalra, mely a hársfa alatt állott és az degen elébe ment. Ez nyájasan köszönve bocsánatot kért a háborgatásért és férje felől tudakozódott s miután hallá, hogy nincs hon ekkép szóla: „én egy gyalog utazást teszek Winsheim városába de nem ismerem az utat, nem volna-e oly szíves valakivel egy órá-

nyira elkísértetni, aztán magam is megtalálhatom az utat, kalauzomat illően meg fogom jutalmazni.“

A takács, ki éppen a beszélőkhöz érkezett, tüstént késznek nyilatkozott őtet elkísérni, mivel vendégei úgy sem jelentek még meg. Gyorsan levette felső kabátját, melyet csak ünnepélyes alkalmakkor szokott fel venni, és egy másik ócskábbat, bár tisztán foltozottat öltött fel, s szívélyesen követé azon ismeretlen urat. Útközben mindenféle tárgyakról beszélgettek és az idegen igen bizalmas lett. A városba vezető ut egy erdön vezetete keresztül. Már egészen beesteledet, de a takács ki gyakran megtevée gyaloglást biztosan lépett és oly nyugodtan haladt, a tüskék és bokroktól ben őtt sziklás uton, — mintha a legszebb ligetben sétálna. Különben, — az est igen szép volt. A hold teljes fényében ragyogott és a tiszta felhőtelen ég számtalan csillagai nyájasan mosolyogtak le imitt amott a fák sűrű lombjai közül, rájuk. Mindenütt néma csend uralkodott, melyet a bokrokban csiripelő madarak egyes felriadása, a fülemile kellemes andalító dallama és a távolban néhány himgerle bugása szakaszta félbe.

A csoda szép természettől elragadtatva s mély beszélgetésbe merülve, észrevétlenül letértek a városba vezető utról, és a takács csak akkor pillanta fel, midőn oly járatlan helyre értek, mely a további haladást lehetetlenné tevée. A takács megállott és tájékozás véget körütekintett. Azalatt az idegen ur zsebéből egy sipocs-kát húzott ki, és olyat füttyölt egyet vele, hogy a takács gondolataiból hirtelen felriadva egész testét hideg borzadály futá át. E füttyenyésre egyszerre mintegy 8—10 rabló rohant ki a közel lévő bokorból, egyenesen a szegény takácsnak rohantak és azon ismeretlen intésére, ki e rablócsapat vezére volt körülfogták, és megkötözték, mielőtt vezérjük őt mint egy ujon szerzett pajtást bemutatá. A takács térdre borult és lábait átkarolva kétségbeejtő hangon felkiálta: Kegyelem uram, kegyelem! az ég irgalmára bocsássanak szabadon, oh jó Istenem mi lesz szegény nóm és gyermekeimből és kéréleg terjeszté ki karjait. A rabló egy gunypillantást vetett rá és mellére pisztolyt szegezve felkiálta: „Vélünk jösz, avagy mindjárt meghalsz.“ Erre pokolli nevetését hallatá, és a szegény takácsot minden szabadkozása daczára egy faderékához kötteté, míg e mütéte alatt a többiek néhány vágott fatörzsrre helyezkedtek és vig társalgás közt várták be vezérok parancsát, ki, nemsokára közébök menve gonosz szándékát és tervét közlé velök: Ugyan is a Maros folyam habjain vigan forogtak Radnay molnár tulajdon malma kerekei; Ezen malomba akarának éjjel berontani lakóit leöldösni, vagyonuktól kifosztani, és zsákmányukkal e helyre visszatérni, hol biztonságban gondolták magukat. Miután tervök meg volt szöve, mielőtt kivitték vlna éhségökat akarták lecsillapítani, minélfogva a

rablók egyike a legközelebbi bokorból egy őzet hozott elő és lenyuzásához fogott, míg egy másik száraz galyakból tüzet rakott s a többiek is szinte mind el valának foglalva, a haramia vezért kivéven, ki, keresztbefont karokkal állt szemközt a remegő takácssal és önelégedett gonosz mosolylyal legelteté szemeit a szegényen. Alig telt el egy óra és a vacsora kész volt. Nemsokára a zöld pázsiton elhelyezkedve a legjobb étvágygyal költék el a vad peccsenyét. Mig ezek vigadoznak siessünk mi előre és tekintsünk néhány órával előbb Radnay malma környékén szét. . . .

II.

Mint már említettük gyönyörű éjszaka volt, csak avval a különbséggel, hogy most szellő keletkezett, mely a Maros könnyü habjait majd le majd fel hajtá. Midőn a malomházhoz közeledünk körülbelől 10 óra lehet, csodaszép szép ének varázshangja csalt bennünket ide, hogy nem álhatunk ellent, a házba belopódzni azon dalabáp közelebről megtekinteni ki csodaszép hangjával idevarázsolt bennünket. Ez a molnár ritka szépségű leánya, Erzsike volt, ki bátyját a buzafeltöltésnél andalító dallamával még ily későn mulattatá. Épen lakszobájukba akart menni és bátyának jó éjt kívánt, midőn atyja az öreg Radnay lépett a malomba, szokása szerint lefekvése előtt szétekinteni, ha vajjon minden rendén van-e. Fia Endre, ki munkájába de még inkább gondolataiba mélyen el volt merülve, nem vevé észre hogy a barátságos kifejezésű molnár arcán jelentékeny komolyság és aggodalom ült, és e szerint igen meg volt lepve atyja beszédén:

„Fiam én most lefekszem, te is hasonlót tehetsz mivel mára már eleget dolgoztál, fáradt tagjaidnak — jól fog esni a pihenés, de mielőtt lefeküdnél, az ajtókat jól becsukd és éji fekhelyedet is itt alant üsd fel; mert nem tudom miért, de valamely balsejtelem azt sugja, hogy az éjjel szerencsétlenség fog bennünket érni, tudom ugyan, hogy nem jó szerencsétlenségről gondolkozni, de az elővigyázat soha sem árthat.“

„Ugyan atyám szép gondolatokkal tépelődik, monda Endre nevetve „miért érne épen ma bennünket baj? Menjen csak nyugodni édes apám és üzze ki fejéből azon rémképeket, melyek kegyednek balszerencsét jósolnak.“

„Lehet hogy igazad van Endrém, de nem tudom néked sejtelveimet annyira megmagyarázni. . . de elég az hozzá, hogy félek, és azért tedd meg a mit mondtam és légy éber.“ S miután fiának jó éjt kívánt Erzsi leányával a lakházba ment. Endre sokáig nézett még utána, atyja szavai fülében csengtek, és még mindig nem tudott e rémgondolattól megválni. De midőn egész helyzetét átte-

kinté, önlelküismeretét szigoruan megvizsgálá ha nem nyomja-e valamely bűnvád: és midőn ellenkezőjéről meggyőződött, megnyugodott és előbbi hangulatjába visszaesett, munkáját bevégezté. Egy óra múlva a malomban mély csend uralkodott a gyertyák el voltak oltva és lakói mély álomba ringatva.

Éjfél tájban a távolban nesz hallatszott mely mindig hallhatóbb lőn, míg végre a malommal szemben lévő erdőbokraiból néhány embert látunk a legnagyobb csend és ovakodással a malomhoz közeledni. Ez a rabló csapat volt, kik a szegény takácsot is eljönni kényszeríték. A házhoz érve vezérük susogó hangon ekképosztá ki parancsát: A takács egy haramiával az utczára menő ajtónál álljon őrt, két másik a ház hátsó részén. Míg azok parancsát teljesíték, addig a többiek, bár nagy erőfeszítéssel, de mégis elég gyorsan törték be az ajtót, és benn pusztitást és mészárlást vittek véghez, a fegyvertelen álomból fölriadt gyöngé nép közt. Midőn Endre a malomban keletkező zajt hallá, tüstént felugrott fekhelyéről és a kis ablakon kitekintett, de azonnal megdöbbenve rántá vissza fejét, és hirtelen nem tudá, hogy mit cselekedjék, első pillanatban kiakart rohanni, a rablókat megtámadni és szüleit, testvéreivel megmenteni; de csakhamar belátta, hogy ezen gondolat szintoly vakmerő és veszélyes, mint czéltalan, tehát csak saját megmentésére és szülői gyilkosai megboszsztatására gondolt, mivel életüket egyedül úgy sem mentheté meg. Egy néhány ruhadarabot vetett gyorsan magára és a malomból egy szűk kis ajtócskán — melyet a kerék javításakor szoktak használni, hogy a malomban lévő szerszámokhoz könnyebben juthassanak — a Marosba ugrott, mint jó uszó gyorsan metszé át a folyam habjait, és jó távolban partra szállt. Egy a marospartnál lerakott deszkahalmaznál meghuzva magát, várá be a rablók elvonulását.

Ezek azalatt a malomban gonosztettőket befejezék s nemsokára, kinesszomjuk kielégítése után, zsákmányukat felragadva utnak indultak. Vezérok megelégedve és bizonyos daczczal vonásain haladt előre, csak egyes pillantásokat vetve hátra, ha vajjon nem követi-e valaki. Egyszerre úgy tetszet előtte mintha egy árnyéket látott volna mellette haladni, és lelkében összeborzadt; rossz lelkiismerete oly rémképeket festett neki, hogy a legesekélyebb zörejnél egy gonosz szellemet vélt látni. De midőn végre meggyőződött hogy az csak képzelet, ismét megnyugodott — a mennyire ily gonosz léleknek lehet, és nemsokára azon erdő részre értek, hol a szegény takácsot megkötözték és magukkal menni kényszeríték.

Most egész kényelemmel üték fel tanyájukat, miután zsákmányukat jól elrejtették, vezérok engedelmével nemsokára a zöld pázsitra heveredtek.

A vezér is, kit e nap fáradalmi szinte kimerítének, fegyverét egy fához támasztva, ülve aludt el. Azalatt azon árnyék, melyet a haramia már egyszer megpillantot és végre árnyképnek tekintett, őket azon rejtélyes helyig követé, s miután tartózkodásuk helyét jól megtekinté, szintoly nesztelenül mint jött, tért ismét vissza. Midőn az erdőből kiért, futásnak eredt és míg az erdőtől nem messze levő Radnához nem ért; meg sem állott. Itt sok utczán és sikátoron végig futva egy magas fallal bekerített háznál állott meg és csengetyűjét meghuzá. Nemsokára nehézkes férfi lépések és békétlen mormogás hallatszott, az ily korai háborgatásért — mert még csak szürkülni kezdett. — Midőn a nehéz vas ajtó nagy nehezen felnyílt Endre, mert ő volt az árnyék, tudtára adá a kulcsárnak miszerint most a kapitánynyal beszélnie kell.

A kulcsár tagadólag bólintá ősz fejét és kijelenté, hogy a kapitánnyal lehetetlen ily korán beszélni, kivált ma, midőn éjfél után érkezett haza, most jó izűen alszik, és őt háborgatni, szigoruan el van tiltva. De midőn Endre elbeszélé, hogy gyilkosok felfedezéséről van szó, mindjárt a kapitány lakosztályába vezeté...

Nemsokára a magas vas kapun egy 20 személyből álló jól felfegyverkezett csapatot látunk az erdőfelé vágatni. A rablók erről mit sem gyanitva, mélyen hortyogtak, és csak akkor ébredtek fel, midőn a fegyveresektől körülfogva, a menekülés lehetetlen volt.

Éppen viradni kezdett midőn a városba visszatértek, a szegény takácsot szintén elfogva, ki most kétszeres fájdalomtól gyötörtetve — először hogy családjától hosszú időre, vagy tán örökre el kell válnia; másodsor, hogy ártatlanul mint gyilkos fogatott be — majdnem összeroskadt mély bánatában. A haramiák ily elfogásban már gyakran részesültek, de ismét kiszabadultak, tehát ez most előttük nem volt ujság és csak rablott jószáguk elvesztését sajnálák, de ki irhatja le a szegény takács fájdalmát! Ő, ki életében még ellenségének sem ártott, ki az emberek legbecsületesbike volt, neki most mint gyilkosnak a törvényszék elé kellett állnia. Addig míg a törvényszéknél kihallgatásukat vették elő, a város háza legmélyebb és sötétebb börtöne szolgált nekik lakhelyül.

III.

Midőn a takács azon idegen urral a lombozatot elhagyá, nemsokára megjelentek a vacsorához meghívott vendégek is: Jenő keresztapja az öreg Szentesy és a faluplebánosa, ki egykor a takácsot nejevel összeesketé; egy igen jámbor és szeretetre méltó ember, ki a takács családját kedvelve igen gyakran eljárta hozzájuk. Midőn Mari férje furesa eltávozását elbeszélte és a takács rövid idő múlva

nem tért vissza, asztalhoz ültek és vig eszevevés alatt költék el a vacsorát, gondolván hogy majd nem sokára vissza jön.

„Alkalmasint a városig kíséri az idegent“ monda Mária és csak későn jön haza férjem, ej de sajnálom, hogy ennek éppen ma kellett közbe jönnie midőn ily kedves vendégeink vannak.“

„Legkevesebb se törődjék avval asszonyom“ szóla a plébános, ugyan mi is sajnáljuk hogy e bucsuestélyt, jobban nem üheltük meg, de különben mégis kielégített bennünket némileg azon tudat, hogy egy szerencsétlen eltévedt utba igazított. De mivel már késő van, igaza lehet, hogy az éjet a városban fogja tölteni, eszerint mi be nem várhatjuk és így távozzunk.“

„Valóban én is nagyon sajnálom, hogy mulatási tervünk így meggátoltatott,“ monda Szentesy. No, de se baj! majd kipótoljuk másszor. Tehát Isten önnel édes Máriám. Feküdjék le és ne várja többet férjét. Jó éjt.

„Jó éjszakát Szentesy uram“ és miután a plébánossal és Szentesyvel szívélyesen kezét szorított be ment a lakszobába. Kevés ideig sürgött forgott míg mindent rendbe hozott, és végre éjjél után lefeküdt. Nyugtalan álmából már kora reggel ébredt fel, és midőn néhány óra eltelté után férje még sem tért haza, szomszédjához ment át és aggodalmát közlé vele. Ez, mint jó ember, mindjárt késznek nyilatkozott a városba menni és fölöle tudakozódni.

Azalatt a szegény nő majd az ablak majd az ajtóhoz futott, nézni, ha vajjon nem tér-e vissza a kiküldött szomszéd. Már dél volt és még senkit sem látott. Végre ugy két óra tájban lélekszakadva jött haza szomszédja és rémült arczczal beszélé el a szegény nőnek a városban halottat a takácsesal történeteket, minek mi tanúi valánk.

Midőn Mária ezt hallá, nem lehetett őt többé feltartóztatni; gyermekeit egy szomszédnőjára bizva, örültként rohant a falun át, az erdőn keresztül N. városba, hol férje fogva volt és a kapitány házáig meg sem állva, ott előbocsájtást kért, mit tüstént meg is nyert. A kapitány előtt megjelenve, térdre borult előtte és fölemelt karokkal esdekle: „Oh kegyelem, kegyelem! kegyelmezzen meg szegény szerencsétlen férjemnek, tekintsen szegény gyermekeimre, oh bocsássa szabadon férjemet ki bizonyára ártatlan. Itt az egész történetet elbeszélte a csudálkozó kapitánynak, a mint férje az idegent elkisére stb.

De a kapitány bár igen derék jó ember, volt, a takács ártatlanságát elismerni hajlandó volt, a törvényeken — hisz szigoru büntetést parancsolnak, mit sem változtathatott, és vigasztaló szavain kívül semmivel sem segítheté. Miután gondolatait egy kissé rendbeszedte a szegény Máriához fordult és így szólt: „Nyugodjék meg jó asszony, hogy semmi baja sem lesz és ha még ártat-

lanságát be tudja bizonyítani, nemsokára kiszabadul, én érte nem tehetek semmit. Ha megakarja látogatni azt épen kieszközölhetem. „Köszönöm szivességét,“ rebege a szegény nő, köszönöm. Mikor jöhetek el tehát?”

Jöjjön el három nap múlva 9 órakor reggel jelentse magát és én majd elkísértetem önt férje börtönéhez.

A kapitány ez utolsó szavainál Mária kezét megragadá és ajkához akará vonni, mit azonban a kapitány nem engedett, hanem ekkép folytatá: térjen tehát most vissza gyermekeihez; mert ime már beesteledett és a többit bizza Istenre.

Még néhány hálaszót rebegett Mária és gyorsan haza sietett.

(Folytatása következik.)

A székelyek.

Népismeretés.

Alig hiszem, hogy lenne valaki a Méhecske olvasói közül, ki a székelyekről ne olvasott vagy ne hallott volna valamit, s ki érdeklél ne viseltetnék Erdély keleti havasai között lakó azon népiránt, melynek egyik főjellemé az „életrevalóság.“ — Megél még a jég hátán is“ — nem hiába mondják róla, mert bizony élni tudó ember a székely. Belevág az, mindenféle kereset módba; „ha nem csorog cseppen“ — szokta mondani s neki indul egy jó szekér fazékkal az országnak a két bogárszarvu teheneckével, s addig jár — hógat, csógat — míg eladhatja. Vagy pedig tele rakja szekerét egynéhány sajátkezűleg faragta „osztovátával“ (szövőszék). A harmadik meg valami uton módon két kabalát (ló) szerez s meg sem áll velök Borszékig; ott szekerét borvizes üvegekkel megrakja, s elindul Abrudbánya vagy Kolozsvár felé szerencsét próbálni; a merre járható ut vezet, mindenütt lehet látni a borvizes székelyt gyékén ernyőjü szekérével, ebben a hegyes völgyes vagy — mint a magyarországi ember mondá — görbe országban. A negyedik szuszékkal kereskedik. Az ötödik szekéresinálással kereket, szekérlajtortját stb. rak szekérére. A hatodik, kinek már nincs annyi módja, hogy valami igavonó barmot szerezhessen, elmeg a „nyiresbe“ s ott egynéhány darab seprüre való nyirágot szed, abból seprüt köt, s egy két kerekü targonczára felrakva: maga áll a rúd mellé, s addig huzogatja erre arra, „séprüt végyénék!“ kiabálva míg mind el nem adja. A hetediknek pedig felesége jár a kereskedés után. Ugyanis, jól értvén magát a fonalfestés mesterségében, olyan tarka-barka, „szöteseket“ (vászon) teremt elé, hogy maga is örül neki; mert azt jó drágán megveszik ám akármelyik piacon is. A székely asszonyok általában sok vászont szőnek, mert nem restelik a kendert kinyőni meg az orsót pereg-

tetni. — A nyolczadik meg gyümölcsöt termeszt, alig lesi, hogy megérjék, s mindjárt „hordja az irhát“ vele Gyergyó felé, hol még kézre sem jut bámiy nagy szekérdérékkal vitt is; mert ott nem igen terem meg a gyümölcsféle a kissé szigoru éghajlat miatt. Kereskedik még a székely épületfákkal szarufa, lécz- s „daczká“-val. Továbbá mészszel; a földben termő mészkövet kiégetik ama számára készített kemenczékben, s úgy adják el. Az ilyeneket „meszes-székelyeknek“ nevezik. Ezeknek szekerek esőmentes kell, hogy legyen, mert ha az ily meszet víz éri azonnal gyuladásba jó. Kereskednek még szénnel is, minthogy a fának bőviben vannak, nagy mennyiségben szokták égetni, különösen a szekécs-hegy tövében egy Selye nevü faluban.

Mig a férfiak az áruval odajárnak, addig otthon a gazdaságot az asszonyok vezetik, mit könnyen megbírnak, mert, minthogy a székely faluk felette népeseek, közülök a legtöbb nem nagy gazdasággal rendelkezik. S ép ezáltal mintegy rá van szorítva a székely nép e sok águ kereskedésre; mindazon által azoknak is van némi igazuk, kik azt állítják, hogy a vérében van a székelynek a kereskedés. A kereskedés tavaszal, nyárban és őszel foly, télben szünetel.

Szókiejtésük kiválóan különbözik minden erdélyi más szókiejtéstől. Az a és e rövid hangzókat szeretik megnyújtani, péld. ember helyett : émbért, aratás helyett : arátást mondanak.

Ruházatjuk nagy részben a háztól telik ki; gypaju szövésből készült fejr harisnyát és szürke ujjast viselnek, mit a házi asszony fon és sző meg. Nyárban esikosvászon télben pedig juh-bőrmellényt vagy a mint ők nevezik „bundát“ viselnek. Fejükön durva szövetü széles karimáju segesvári kalapot hordnak; télben pedig bárány bőrből készült vissza türt alju kereksapkát, vagy a mint ők nevezik „karimás sapkát“ viselnek. Továbbá a tehetősbbek lábaikon térdig érő száru eszimat, a szegényebbek pedig, különösen dolgozó napokon, bocskort hordanak, mely utóbbi szerfeletti könnyü és puha volta miatt nagyon alkalmas a gyalogutazásra is. Az öltözetben, is mint mindenben az egyszerűség határait nem lépik át. Nincs is szebb az egyszerűségénél!

De lásuk már a lelkületet, a jellemet. A fennebb leirt egyszerű öltözké alatt nemes, egyenes szív dobog, mely részvét és szeretetben gazdag. Vallásosság s mi azzal karöltve jár, erkölcsösség lakik házaikban. Az érdem előtt mindig kész alázattal meghajló, de az igazat bárkinek is bátran szemére lobbantó ember a székely. A porba omlás, csuszás, mászás egyáltalában nem tulajdona. Vendég szerető, kedélyes és bőbeszédü.

Tudományosság tekintetében egy kissé alanti fokon állnak. Irmí kevés, olvasni már több tud közöttök. (Fő olvasmányuk a biblia, a reformátusoknak t. i.) A népiskolák felállításával jövőre

e téren is előhaladást remélhetni náluk. De tán bekövetkezik azaz idő, nálunk is, midőn, mint Amerikában meg Poroszországban, irni és olvasni mindenki tudni fog? Hazájukért nemesak érezni de tenni is tudnak, ha a szükség úgy kívánja; nem ok nélkül írta egykor róluk a nagy Petőfi:

Csak nem fajult el még a székely vér,
Minden kis csepje drága gyöngyöt ér!

A világ előtt bárgyu, együgyűnek van feltüntetve a székely; sok olyan adoma szól róluk, mely tulságig együgyűnek rajzolja őket. Azonban ez nagy részben csak ráfogás, mert, ki közöttük forog, meggyőződhetik arról, hogy sok ügyesség és találékonyság van bennök.

Valahányszor hát eszedbe jut kedves olvasó a „székely“ nevezet, mindannyiszor jusson eszedbe az is, hogy azt egy oly nép viseli, kitől életrevalóságot, egyszerűséget és vallásosságot tanulhatni.

GÖNCZI JÁNOS

Ilonka szünórái.

Mint a mult számban ígértem, tehát most folytatni fogom a muzeumbeli régiségtár leírását.

Hej! pedig ez most őszintén szólván áldozatomba kerül, mert a mint hallom, a nemzeti színházat gyönyörűen fölszerelték, pompás kék bársonnyal van bevonva minden szék, minden páholy, a kék bársony pedig ezüsttel van diszítve, a mellett a rég nem látott színészek, nemzeti színművészetünk büszkeségei szállingóznak már haza; milyen jó volna megnézni azt az ujjonnan fölszerelt pompás színházat, sőt talán egy-két csak színpadról ismert művészt színről színre láthatnánk, talán még szólna is hozzánk

(Ilonka a muzeumról, — hisz oly nagy kedved volt odamenni.)

Mindjárt, mindjárt, — csak azt mondom még el a mi nekem olyan nagy örömet szerzett

Ugyanis a napokban egy idegen ur jött a szerkesztőhöz — legalább én még eddig nem ismertem — és megnevezte magát, — hogy ő G i r ó k u t i. Huzódtam én is a mennyire az illem engedte a szerkesztőnőhöz, hogy láthassam a „Kertészgazda“ szerkesztőjét közelebbről, tehát ez az a Girókuti ur, ki a magyar gazdák előtt már oly jó hirt és nevet érdemelt ki magának De hát még mikor azt hallottam, hogy egyenesen azért jött, miként szerkesztőnknek, gyönyörű fametszetű képeket ajánlott fel a „Méhecske“ számára, s z i v e s s é g b ő l. Jaj! hogy megörültem én ennek! tehát a Méhecske ezután minden számába kaphat egy-egy

képet! és ezt ügyszeretéből teszi egy egészen ismeretlen. Ugy-e kedves olvasóim önök is velem együtt köszönetet mondanak a jó Girókuti bácsinak . . .

Hanem térjünk át, hát most már a régiségtárra, — mert Kálmán diák megint kicsufol, hogy milyen sokat eszeveg azaz Ilonka, de milyen udvariatlan! . . .

Bizon pedig ismétlem, hogy megérdemli a megtekintést, annyi műkines van ott összehalmozva, k i n c s nem vonom vissza szavaimat, mert temérdek arany, ezüst és drágakő ékszerek, — természetesen régiek, — és minden egyes darabnak növeli még az értékét az is, — hogy kié volt, így pl. Szilágyi Erzsébetnek két arany karperecze; vagy némely esetben az is, ki készítette azt pl. van négy darab ékszer Benvenuto Cellinitől. (Szekely Ilona kedves névrokonom már egyszer kisegített, minthogy nem szabad hosszas kitéréseket tenem nem volna oly jó erről a Celliniről megkérdezni az édes apát, és a Méhecskének beküldeni?! Csak kérem mert különben velem iratja meg a szerkesztő, pedig a színház ül már a fejemben.)

Vannak az ilyen régi ékszerek közt oly megbeesülhetetlen értékűek, hogy borsónyi nagyságu gyémántokban egy-egy kard vagy mentekötőre vagy forgóra bizonyosan felment egy falu ára.

De hagyjuk a drága ékszereket, térjünk át azokra, melyeknek ránk nézve a tulajdonosuknak emléke teszi értéküket. Ilyenek pl. egy pompás, arany himzésű veresbársony nyeregtakaró, melyet II. Szolimán ajándékozott Betlen Istvánnak, azután ott van Szilágyi Erzsébetnek egy irott imakönyve bársonyba kötve, ugyan ilyen a Lorántfi Zsuzsánnáé.

Ott van Hunyadi László, a kedves ifju martyr kardja, de ott van ám a Kinizsié is, mit koporsójában találtak meg, hanem annyi áll, hogy nem bírom felemelni, ott van Mátyás királyunknak a . . . azért sem mondom meg, nézzék meg önök maguk, és hány száz meg száz kegyeletes emlék van itt lerakva, de a mely talán hitvány rongy más előtt, de nekünk o! nekünk szent ereklye . . . De természetesen ezeknek a becsüléséhez is sok tanulmány kell, mert míg mink néhányan örömtől csillogó szemekkel tekintettünk valami tárgyra, melyhez egy-egy nagyszerű történeti emlék fűződik, addig társaságunk némely tagja az Apafiné, Rákóczy, Hunyadi, Nagy Lajos nevek hallatára megsem mozdult, mintha csak görögül beszéltek volna előtte . . .

Áldassék szüleim, s tanítóim jó akarata, a miért engem iparkodtak annyira művelni, hogy ilyeneknél nem állok bámészan és tudatlanul, hanem egész lelkemből érzem becsét.

Mennyit mindent tudnék még mondani, pl. ana francia ezimerről, egy sasról, mely egykor a nagy Napoleon diadalkocsiját

diszité, és melynek körmeit egy angol drága áron vásárlá meg — hogy a francia sas körmeit az angol levagdalhassa! Vagy arról a Napoleon szoborról, mely finom ezüst láncból van készítve, átlát szó, belől üres, és mégis meglepően hasonlít Napoleon arczképeihez. — Vagy arról a pompás emléksoborról, melyet hölgyeink készítettek Kisfaludy Sándornak, vagy azokról a pároszi márványszobrokról, miket egy teremben szemlélhetünk; de mind ez csak igen halvány képét adná az egésznek, legjobb lesz ezt kis olvasóim . . . személyesen meglátogatni.

Kálmán diák szünórái.

Utközben — A pataki collégium. — Egy régi vár. — Tróuterem. — Tájék, a melyet keveset láthatunk. — Tovább!

Nem hiszem, hogy kis olvasóim sohase hallották volna Sáros-Patak hírét. Hanem, úgy gondolom, a mit róla hallottak és tudnak mind össze is az, hogy van ott egy nagy-nagy iskola és ebben az iskolában tömérdek nagy és apró deák, kik közül nem egynek valóságos szakálla és bajusza is van. Hogy valamivel többet is tudjanak hát erről a városkáról, olvassák el ezt a levelet, melyet Kálmán diák egyenesen onnan küld a Méhecskének.

Tokajtól ment ő Sáros-Patakra egy hosszú, ekhós szekeren és két, rosz gebével, melyet egy szünetlenül vagdaláló, tót kocsit hajtott. Utközben is nem egy nevezetességre bukkant, a milyen például az olasz-liszkaí régi templom a XVII. század elejéről, számos érdekes fölirataival és szobraival. Ezt s a többieket is csak futtában nézhette meg, mert a kocsis folyvást zugolódott és fenyegette, hogy ha nem siet, ott hagyja és vissza megy. Mit volt hát mit tennie szegény fejének, föl kellett csak hamar ülnie az ekhó alá és tovább mennie. És mennyi hazafelé gyalogló pataki deákkal találkozott az uton! Itt is egy csapat, ott is kettő-három; mindegyik bottal, batyuval kezében s az iskolai bizonyítvánnyal a zsebében, melyet e napokban kapott ki, arczán a megelégedettség, vagy szomorúság világosan olvasható jeleivel. Bánatosan néztek szekerünk után s úgy látszik, azon sohajtoztak: miért megy ez a szekér Patak felé és miért nem inkább onnan jó, hogy felkérezkednének rá! Szekeremet azonban az ő kedvükért nem levén kedvem megfordítani, hajtattunk tovább.

Egyszer csak elértük Patakot, mely nem tartozik a legkülönb kis városok közé. Apró házai, szemetes utczái vannak. No de van hetedhét országra szóló kollégiuma! Tekintsük meg hát a kollégiumot. Nagy magas sárgára festett két emeletes épület ez, széles, oszlopos bejárással, honnan a lépcsők az emeletekre vezetnek. Itt vannak a tantermek, a könyvtár, a muzeum. Ezeket azonban az ifjusági előljáró ur különös előzékenysége folytán nem láhattuk.

A második udvarban végig már egy emeletes az épület s itt laknak a deákok, kik közül egy pár még baraczkot, körtét és kalácsot vásárolt a nagy kapu alatt állomásozó kofáktól. Szinte a második udvarban van elrekesztve a testgyakorda is. Szemközt a főbejárással, az utcza másik oldalán van az iskola árnyas, tágas kertje, — melyben a diák urak föl s alásétálva tanulgatják leczkéiket.

Patak másik nevezetessége Rákóczy Ferencz hatalmas várkastélya, mely elé a Brezenheim hercegnő nagyszerű palotája van építve. — Ez előtt meg a kitünő gond és nagy költséggel ápolt, terjedelmes park nyulik el. A palota szobáit, minthogy a tulajdonos hercegnő épen otthon volt, nem láthattuk; de annál jobban megnéztük aztán a várat. Felmentünk a szűk csigalépesökön körüljártak a löfolyosókat s voltunk a tágas szobában, melyről a kalauzoló cseh inas állította, — nem tudom, micsoda forrásból, — hogy II Rákóczy Ferencz trónterme volt, — melyben a magyar urakkal Leopold császár ellen összeesküdött. Mutatott egy fülkét: ott állott a trón, különben egy pár fából faragott szobron kívül semmi sem volt a romladozó teremben, — melynek egyik oldala majdnem egészen nyitott s a gyönyörű tájakra néz. Nagy nehezen följutottunk a még álló három toronyba is és láttuk innen azt a gyönyörű vidéket, előttünk a Bodrog és messzebb a Tisza völgyét, mögöttünk a zempléni hegyeket, a milyet keveset láthatni ebben a szép országban.

A hűvös esti szél sítt-rítt, a mint a tornyok párkányán járkáltunk s andalogtunk a multon. Szép, dicső napok emlékét őrzik e falak, melyekre több gondot fordítani nem ártana. Egy fejedlem lakta egykor: II. Rákóczy Ferencz történelmünk legszebb, legtiszteletre méltóbb alakjainak egyiké. Sokat szenvedett és mindent áldozott a hazáért, melynek teljes szabadságát kivívnia balsorsa nem engedte. Miután az általa vezérlett forradalom győzelmi harsonái elnémultak, — idegen hazába testben lélekben megtörve visszavonult, átlátta, — hogy dicső szerepének vége s bár lelke fájt, bűnnek tartotta volna nemzetét ujjolag egy kétes kimenetelű háború árjaiba sodrani. — Meghalt; nagy nevét szeretik emlegetni, de példáját, — az önzetlenséggel párosult tiszta hazaszeretet példáját, — vajmi kevesen követik!

Ilyenek voltak Kálmán diák gondolatai a pataki vár tornyában, míg a sötétedő ég figyelmeztette, hogy még ma tovább kell mennie.

TARTALOM: Pusztul az ősi lak Vérkei Lászlótól. — Egy remetelak a kárpátokban. Irta Kalocsa Róza. — A szegény takács. Elbeszélés. Knopfler Laurától. — A székelyek. Népmeseterés. Gönczi Jánostól. — Ilonka szünórái. — Kálmán diák szünórái. — A boritékou van: Számrejtvény. — Sakkrejtvény. — Egyveleg.

Fóth Gyula
1868. december

Munkásság és szorgalom.

I. évi folyam. 34. szám. 1868. július 19-én.

A

MÉHECSKE.

IFJUSÁGI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap I íven, színes borítékkal

Szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

M. KALOCSA RÓZA.

Előfizetési föltételek:

(helyben házhordással, vagy vidékre postán bérmentve.)

Egész évre 6 ft. — kr.

Félévre 3 „ — „

Negyedévre 1 „ 50 „

Előfizethetni:

Helyben a szerkesztőségénél, papnövelde-utca 7. sz. 1-ső emelet.

Vidéken minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

PEST,

Nyomatott Noséda Gyulánál, Barátok-tere 8-ik szám alatt.

1868.

Vallásosság és erény.

Hazaszeretet és kegyeletesség.

OLVASTATÁS ÉS SZERKESZTÉS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ALLEN B. K. H.

PHYSICAL CHEMISTRY

M. K. H. B. H. B. H.

1917

va
sa
eg
mi

Sakkrejtvény

Vargha Ilonától.

hont.	lás	ki	Adj	e	sok	ten	nyá
rá	nyu	Szép	vészt	ég	nak	Hogy	oly
tott	vész	lya	nyi	fo	mely	há	is
gal	an	gol	jen	Bol-	vé-	párt	ja
jad	Nyer	től	E	pe	im	dog	szek
zá-	mrt	S mit	dog	Sok	ban	ma	rul
got	óv	ha	S né-	léd	szünk	már	já
e	nak	sá	jad	bol-	ba	bo	é

Megfejtési határidő sept. 6-ika.

SZÁMREJTVÉNY.

Krutzay Mariskától.

- 9 5 4 3 13 Hirneve az égig ér ;
 9 10 13 2 11 Nem szép hogyha hozzád fér ;
 3 13 4 5 7 Gyuba hozza azon részed
 Hol ez téged megérintett.
 2 13 3 4 5 9 Ebben csak a magyar szép
 Teste lába hogyha ép.
 5 4 Három jelentésü szó
 Szűr, szegényit s főyó
 6 5 4 Nagy ha ez van félre térsz,
 Mondja ezt a józan ész.
 2 8 11 12 Szép állatka, mely sokaknak
 Mulatságot s élvezet adhat.
 1—13 Név az egész, s ha elsőnek végtagját
 Vesztve is bár: szép két keresztnevet ad.

A huszonnyolcadik számban megjelent rejtvények értelmét a jövő számban.

Egyveleg.

Az elveszett fiu. Nebány évvel ezelőtt Amsterdamban lakott valami Beckman Ferencz nevü fiu, munkára rest, de annál gyorsabb volt, ha mulatságról volt szó; ha valamibe fogott is, két nap egymásután már nem volt kitarása; abban hagyta másnap azt, mit egyik napon nagy örömmel kezdett.

Rendesen, ha a gyermekek ilyenek, — úgy tartják, hogy igen ritkán válik belőlük valami hasznavehető ember. Legjobbnak találják az ilyet egy hajóra felpakolni, hadd járja be a világot és tanítsák meg az élet iskolájában. A mi Ferenczünk is belátta, hogy így semmi sem lesz belőle, maga elítélte magát, egyszersmind szenvedélyesen is vágyott ki a nagy világba. Atyjától áldást és természetesen egy kis pénzt is kérvén, felült egy hajóra, mely Batávia felé vitorlázott. Hanem a mint Ferencz eltávozott, atyja jobban busult utána mint eleinte képzelt. Hanem ez még rosszabb lett a mint egy egész, sőt két három év is eltelt, a nélkül, hogy a távolból csak egy vigasztaló levél is érkezett volna az öreg Beckmanhoz, úgy, hogy fiát végre halottnak hívé. Feledékenység, hanyagság volt ez Ferencz részéről, vagy véletlen? Higyük az utóbbit. Az évek multak egymás után és soha csak legkisebbke jel nem érkezett az elveszett fiuról; az öreg keservesen megsiratta és meggyászolta fiát. Üres lett az öreg Beckman háza.

Hanem egyszersmind, talán bánat, vagy szerencsétlenség miatt az öreg Beckman minden vagyonát elvesztette s lassankint tönkrement; ugyanarra, hogy a szegény öregnek elkellett Amsterdambot hagyni, s maga sem tudta miért, Párisba ment szerencsét próbálni.

Három évig küzd már Párisban a szegénységgel, aggodással. Az utóbbi napokban azonban egy régi, szint Párisban lakó barátjához küld valami kölcsönért. Ezen barát következőleg válaszol neki: „Itt küldöm a kiváncsi és egyszersmind az érkezett japáni követség személyzetét lefényképezve. Nézze meg csak jól ezen idegenek egyike mennyire hasonlít a te szegény fiadhoz, e miatt küldöm hozzád a fényképet,“

Az öreg nem akar szeméinek hinni, mert csakugyan minden vonás annyira hasonlított a Ferenczéihez, ez ő! csak hogy a keleti öltözék vissza riasztja szivehevesebb dobogását. Mindegy, az öreg Beckman a hotel udvarába lopózkodik mikor a japániak éppen kifelé indulnak. Egy tekintetet vet arra, kinek vonásai szívébe vannak vésve . . . „Ferencz! te vagy?“ kiált föl, Ferencz — mert csakugyan ő volt — atyjához rohant, és soká átölelve tarták egymást. Most kiderült minden; Ferencz egyre másra írta a levelet, de a tengeren különböző véletlenségek által elveszett. És mint az öreg halottnak hívé fiát, úgy fia is meggyászolá megsirató apját.

Ferencz a japáni követség tolmácsa, és gazdag, tehát apja is természetesen az.